

Október 15-ig be lehet szerezni a gabona-szükségletet

— Megjelent az új termésrendelet. —

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)

A hivatalos lap holnapi száma fogja közölni a búzáért, rozsért, kétszeresért, árpáért és zabért követelhető legmagasabb árakról szóló rendeletet. A rendelet szerint a Duna és Tisza között, ahová Szeged is tartozik, a következő árak lesznek érvényesek:

Buza augusztus hó 31-ig 47 korona.

Buza augusztus hó 31-től szeptember hó 1-ig 49 korona.

Buza november hó 1-től a levonás után 44 korona.

A rozs és kétszeres ára ugyanilyen időbeosztás szerint 47.50, 45.50 és 42.50 korona. Az árpa ára általában 45 korona, a zabé 44 korona, a kölesé 46 korona métermázsánként.

A rendelet szerint búzát, rozst és kétszerest állatok etetésére felhasználni tilos.

Aki maga nem termelő, vagy akinek házi szükségletét a termése nem fedezi folyó évi október 15-éig a községi előjáróság, városokban a polgármester által a részére kiállított vásárlási igazolvány alapján jogosítva van a saját házi szükségletére búzát, kétszerest, kölest és árpát annak a községnek a területén, ahol lakik, készárubevételt után a községi előjáróság által kijelölt és a vásárlási igazolványban névszerint megjelölt termelőtől vásárolni. A közéletmelzési hivatal elnöke a vásárlási jogosultságot indokolt esetekben a község területén túl más község vagy járás területére is kiterjesztheti.

Ha az átvevő bizottság a működését a község területén megkezdte, a vásárlási igazolványok hatályukat veszítik. A rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Fegyverkezés a békére.

— A szegedi kereskedelmi és iparkamara figyelmébe. —

— A Délmagyarország budapesti tudósítójától. —

Budapest, július 21.

Michaelis, az új német kancellár már elfoglalta hivatalát és a gazdaságpolitikusok biznak a prognózisban: közelebb jutottunk a békéhez. A kereskedőknek és iparosoknak már most fegyverkezniük kell a békére. De hogyan? Erre a kérdésre felelt meg a *Délmagyarország* budapesti tudósítója előtt Nagel Marcell kamarai tanácsos, a kiváló közgazdasági szaktekinély.

— A háború szörnyű vérontása után — mondta a kamarai tanácsos — valóságos tintatengert fognak ontani. Hivatalos jelentések, hírlapi cikkek, vaskos könyvek tömege fog beszámolni a világháború gazdasági következményeiről. Teljesen tisztába kell jönnünk azzal, hogy a mostani háború hatásai miképp nyilvánultak, felkészültségünk hol mutatott hézagokat, *milyen hadianyagokból és élelmiszerekből volt leggyöngébb a készletünk.* Minden termelő és kereskedő a maga termékének, vagy árujának fogja tulajdonítani a legnagyobb fontosságot és ennek elsőrendű fontosságáról igyekszik majd meggyőzni az országot és a kormányt.

A háború okozta hatásokat és következményeket lehetőleg matematikai pontossággal kell megállapítani, oly számokban, amelyekhez eltérő magyarázatok nem férnek. A hatások *mérveit*, a szenvedett károk *ennyiségét* a Központi Statisztikai Hivatal által gyűjtendő adatokból fogják megállapítani, de a hatásuk lassu fokozódása az egyes *termékek áraiban* jut világos kifejezésre.

A termékek és áruk árainak emelkedése világosan fejezi ki, hogy milyen termékekből és árukból mikor és mily arányban fogytunk ki leggyorsabban. Nemcsak azt állapíthatjuk meg, hogy a harminchathónapos háború végeredményében mekkora hiányt okozott, de azt is, hogy a háború egyes időszakaiban, milyen mérvben és arányban emelkedtek az árak. Meg kellene tehát állapítani, hogy a háború egyes fordulata, milyen változásokat idézett elő a fontosabb termékek áraiban. Óriási munka ez, amelynek gondos, pontos és megbízható elvégzése rengeteg apparátust igényel.

Ezt a munkát mielőbb kellene megindítani, már most, amikor még elevenen állnak emlékünkből az egyes árhullámzások okai. Nézetem szerint a *kereskedelmi és iparkamarák* volnának a legilletékesebbek arra,

hogy megkezdjék az adatoknak a gyűjtését, mert hivatásszerűen foglalkoznak ugy az östermelés eredményeivel, mint az ipar termelési feltételeivel és a kereskedők működésével. Ezért a kamarák kérjék fel minden egyes ipari és kereskedelmi szakma 2—3 képviselőjét, hogy már most szolgáltatassanak be a kamara irodájának rövid, tömör, lehetőleg áttekinthető jelentéseket arról, hogy szakmájuk fontosabb áruai

1. milyen árakat jegyeztek egy évvel a háború előtt és a háború kitörésekor?

2. a háború alatt mikor szenvedtek lényegesebb változásokat és milyen látható okok okozták a változásokat?

3. Milyen hatásokat gyakoroltak az árváltozások a gazdasági és ipari termelésre, a hadsereg ellátására és a közéletmelzésre?

4. Ezt az adatgyűjtést a kamara ismételi je meg *hónapról-hónapra* nemcsak a háború befejezéseig, de a békekötést követő négy hónapon át is, amikor a háború befejezésének hatása alatt egyfelől szabaddá leti a behozatal, másfelől pedig a rohamos kereslet ellentétes hatásokat fog az árakra gyakorolni és igen jelentős hullámzások következnek be.

A háború árstatisztikája nem a holt számok halmaza, hanem a lüktető ipari termelés és a kereskedelmi forgalom tükré a hozzáértők előtt. Tanulhatunk belőle békében is.

V. M.

Ujabb 30.000 tonna elsüllyesztése.

Berlin, július 21. A Wolff-ügynökség jelenti: Buvárhajóink újabb sikere a Középtengeren 30.000 bruttótonna. Az elsüllyesztett hajók között van a felfegyverzett erősen megrakott Haighall angol gőzös (4809 tonna), amelyet kísérő hajók közül lőttünk ki. Továbbá egy 3000 tonnás olasz gőzös, az erősen megrakott Kriongo Goulondris görög gőzös (3191 tonna). A megrakott Sindon Maru japán gőzös (3312 tonna), valamint a Courbie kísérettel ellátott francia gőzös (2388 tonna).

A tengerészeti vezérkar főnöke.

A főrendiház ülése.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)

A főrendiház szombaton ülést tartott. Az ülést Günther Antal alelnök délelőtt fél-tizenegykor nyitotta meg igen mérsékelt érdeklődés mellett.

Az elnöki jelentések után a főrendiház tudomásul vette az igazoló-bizottság jelentését és a gazdasági bizottságnak javaslatait az alkalmazottak családi pótlékának fölemeléséről, majd a *miniszteriumok számának szaporításáról* szóló törvényjavaslat került tárgyalásra.

A törvényjavaslat tárgyalásánál elsőnek gróf Mailáth István szólalt fel, aki örömmel üdvözölte a javaslatot, mert az új kormányra váró nehéz feladatok szerint szükségessé teszik a miniszteriumok szaporítását. Különösen örömmel üdvözlö a népiöléti miniszterium felállítását. Itt az ideje, hogy foglalkozzunk a szociális kérdésekkel. A szocializmus voltaképpen erőteljes óvás a létező bajok ellen. A közegészségügyi miniszterium felállítását szükségesnek tartja, mert ismeri a vidéki közegészségügyi állapotokat. Emberanyagunk nemcsak a háború alatt és a háború folytán pusztul, hanem idehaza is. Szomorú, de be kell vallani, hogy az egy éven aluli gyermekek közül minden ötödik és a hét éven aluliak közül minden negyedik elpusztul.

Elismeréssel van a volt kormányának a hadi rokkantak és árvák érdekében tett intézkedéseiért, valamint a hadi egészségügy gondozásáért, mert a kormány a háború első évében a mögöttes országrészeket meg tudta óvni a járványos betegségektől. Az átmeneti miniszterium felállítását is sürgősnek tartja. A javaslatot örömmel üdvözlö.

Mailáth után gróf Pálffy-Daun József, a főrendiháznak fiatal főhadnagy-tagja szólott a javaslathoz, amelyet, bár nincs bizalommal a kormányhoz, elfogad. Az új miniszteriumok felállítása csupán újabb megterhelése a budgetnek és kielégítetlen ambíciók megnyugtására szolgál. Ez a kormány állandóan ki van téve annak, hogy a mögötte álló pártok valamelyike bizonyos dolgokból levonja a konzekvenciákat és kormánybukást idéz elő. Apponyi a kiegyezés, Batthyányék a külpolitika terén nem értenek egyet a többi miniszterrel. Fel kell említenie a közelmúlt végtelenül sajnálatos, sőt szomorú eseményét, a cseh amnesztiát. Meggyőződése, hogy ez a császári rendelet, amely a Habsburg-házért harcoló minden becsületes katonában a legnagyobb elkeseredést keltette, soha sem született volna meg, ha Magyarország kormányelnöki székében Tisza ül, vagy ha Esterházy homogén alkotmánypárti kormány élén állana. Mindketten a maguk teljes súlyát, befolyását helyezték volna szembe azokkal a körökkel, amelyek ennek a rendeletnek a megjelenését sürgették és amelyek Ausztriát a trializmus felé való züllés szomorú útjára viszik. A radikális választójog és a trializmus kérdése között kapcsolatot lát. Azok az előkelő idegek, akik Tisza eltávolítása érdekében mindent megtettek, *csupán azért vették elő a választójogot, mert igazi trialista céljaikat be nem valhatták.* Nem ellensége a választójog kiterjesztésének, de ennél a kérdésnél sokkal fontosabb a katonák számára, hogy odahaza gyakran több gyermekük is éhez, fázik és mezitelenül jár. Ezeket a sürgős kérdéseket kell előbb megoldani.

(A miniszterelnök válasza.)

Gróf Somsich Gyula figyelmébe ajánlja a kormányának a mezőgazdasági érdekek megvédését. Sürgeti egy erőteljes mezőgazdasági gépípar teremtését. Báró Fiath Pál azt kifogásolja, hogy a javaslatban nem